

# **Badische Landesbibliothek Karlsruhe**

**Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe**

## **De victore Idumaeorum Es. 63, 1 - 6**

**Abicht, Johann Georg  
Pfaffreuter, Christoph Heinrich**

**Leipzig, 1712**

**VD18 14793431-ddd**

§. XVIII.

[urn:nbn:de:bsz:31-130619](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-130619)

quam: unigenitus ille filius, qui est in sinu Patris, ille nobis exposuit. Conveniunt & illa, quæ Joh. XVI, 7. dixit: ego sum via, veritas, & vita: nemo venit ad Patrem nisi per me. Præterea in nostra imprimis visione Christum Ecclesiæ suæ defenso- rem, in forma humana, quam deinde assumpsit, apparuisse, phrasæ requirunt, in eadem occurrentes. De quo enim commodius dici poterit, quod loquatur in iustitia, & quod sit magnus ad salvandum, quam de nostro Salvatore? Nec de homine aliquo nudo capi potest, quod torcular calcaverit solus, nullosque ex populis habuerit socios, cum hostes subigeret; verba quoque v. 4. nudo homini nequaquam competunt; quis enim mortalium dicat se constituisse diem ultionis in corde suo, se scire annum redemptionis Judæorum adventare. Porro nullus Victor mortalis sine DEI contemptu dixerit: me salvavit brachium meum & æstus meus protexit me. Quare non approbamus Grotii sententiam, qui Victorem nostrum Judam Maccabæum fuisse ea potissimum ratione nixus existimat, quod teste Josepho XII. 11. 12. & 1. Mac. I, 5. Idumæam devastaverit, & Bosoram sive Bosorram ceperit atque incenderit, cunctis maribus, qui militaris essent ætatis, interfectis. Ægre enim de Juda Maccabæo, mortali homine ea dicuntur, quæ non nisi DEO competere agnoscimus.

## §. XVIII.

Tandem III) Objectum colloquii seu Victoriam Idumæorum indagaturi, magnum Interpretum dissensum offendimus. Antequam autem nostri Vaticinii sensum ponamus, considerandum esse judicamus, Prophetas concionatos esse, & conscripsisse sua Vaticinia, ut populus intelligeret, eosque fuisse ministros V. T. qui suas vel comminationes vel promissiones ad populum imprimis cœtaneum direxerunt. Nec est ut putemus frustra Prophetas Regum nomina apposuisse, quorum tempore vaticinati sunt;



sunt, agnoscamus potius eosdem hoc ipso luculenter indicasse, ad quod tempus suis vaticiniis respexerint. Deinde notandum, Prophetas non solum Judæorum sed & Gentium fata prædixisse maxime vicinarum, quæ populum Dei plerumque persecutæ sunt, adeoque nomina propria locorum & personarum non ubique appellative intelligenda, & relicto sensu historico pro lubitu de aliis locis & personis explicanda esse. Cum Judæis enim disputaturi, qui creberrime Idumæorum aliarumque gentium supplicia de Christianis intelligunt, vix habebunt, quid solide iisdem respondeant, si cum Judæis gentium nomina permutant. Christianæ religionis veritas non opus habet, ut contortis & imbecillis explanationibus superstruatur, quas Judæi aliique Adversarii risu excipiunt. Quæ tamen ea mente non dicimus, quasi omnem sensum mysticum, etiam eum, quem Apostoli nobis declararunt, rejectum velimus, absit, qui enim N. T. scripta cum illis V. T. componunt, non possunt non sensum mysticum admittere, quem nec antiquissimi Judæorum doctores unquam improbarunt. His præmissis arbitramur, Prophetam juxta sensum literalem de Idumæorum destructione agere, prædicturum, eos breui post esse destruendos. Idumæi enim infensissimi semper Judæorum fuere hostes. 2. Par. XXIIIX. legimus Idumæos Achasi tempore invasisse Judæam multosque captivos abduxisse. Deinde cum Deus Judæos in captivitatem Babylonicam dimitteret, illi exultabant, omniaque mala iis imprecabantur dicentes: funditus evertite Hierosolymam Pl. cxxxvii, 7. Eadem Ezech. de Idumæis dicit cap. xxv, 12. 13. Sic dixit Dominus: quia Edomitæ male egerunt contra Judæos, cum ego ultiscerer domum Judææ, & gravissime deliquerunt, & ulti sunt sese de iis, ideo dicit Dominus, extendam manum meam super Edom & succidam ex iis homines & jumenta. Cum itaque malum semper contra Judæos animum gererent Idumæi, perpetuum-



que metum iisdem incuterent, ideo Deus Judæis promisit, se eosdem destructurum, ne ex captivitate ad futuram felicitatem aspirantes, eorum insidias amplius metuerent,

## §. XIX.

Hunc esse nostri Vaticinii sensum literalem suadent reliqua Prophetarum de Edomitibus edicta vaticinia. Ipse Iesus noster cap. xxxiv, 5. 6. gravissimis & hyperbolicis verbis de Idumæis vaticinatur, Deum eosdem esse destructurum; *Sacrificium*, inquit, *Domino est in Bozra & mactatio magna in terra Edom*. Jeremias cap. xxv, 21. præter reliquas gentes, etiam Idumæis calicem iræ propinavit; pari modo cap. xxvi, 11. vincula & vestes non solum Moabitibus, Ammonitis, Tyriis & Sidoniis, sed & Edomitibus per nuntios mittit dicens: *Deum omnes has terras dedisse in manum Nebucadnezaris Regis Babylonii*. Idem vaticinium repetitur cap. xliv, 7. super Edom, *annon est ultra sapientia in Theman? peritne consilium a filiis, corrupta est sapientia eorum? Fugerunt, respicientes facti sunt, profunda qua siverunt, ut habitarent inhabitatores Dedan, quia calamitatem Esau adduxi super eum, tempore quo visitavi eos*. Similia vaticinia de Edom legas Thren. iv, 21. Ezech. xxv, 12. XXXV, 5. 15. xxxii, 29. Amos. i, 11. Obad. v. 1. Joel. iii, 19. Mal. i, 4.

## §. XX.

Si phrasas ipsas examinaueris, in quibus tanquam in speculo Prophetæ mentem intueris, eas aperte de Idumæorum cæde loqui cognosces. Huc spectat comparatio Ecclesiæ protectoris cum Heroe, qui victoriam ab hostibus reportans, gravi passu, & vestimentis cæcorum sanguine maculatis incedit. Prælium ipsum, quo hostes suos subegit, eleganter scripturæ stylo, uti supra ostensum, cum torcularis calcatione componitur. Ulti enim torcularius uvas pedibus calcat, ut mustum exprimatur, & in metretam effundatur, sic heros & Victor hostes suos quasi calcat, ut sanguis eorum in terram defluat vestesque heroum com-

ma.